

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Reus, Dimecres 23 de Mars de 1898

(Núm. 3.511)

Any XIII

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.	1 Ptas.
6 provincies trimestre.	3 50
Extranjer y Ultramar.	7
Anuncis, a preus convencionals.	

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerias d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publicuin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, número 80,

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

prop à la plassa de Catalunya

Tos

Desapareix ràpidament usant lo

XEROP SERRA

No conté opi ni morfina, per lo que pot administrarse als noys sens cap perill. Vegis lo prospecte.

Tos

FARMACIA SERRA.

Oberta tota la nit.

Tos

AVIS

Lo taller y botiga de marmolista y escultor de Viuda y fills de Agustí Auqué, del carrer de Monterols número 25, s'ha traslladat à la plassa de la Constitució, número 17 y Galanas, 1.

Especialitat en xamaneyas, panteons y tot lo referent en marbres del país y extranjeros.

L' ADVOCAT

Don Bienvenido Pascó Tarrach

ha establert son despaig en l'entressuelo de la casa núm. 1 del carrer Arrabal de Santa Anna, (cantonada à la de Monterols) y té'l gust d' oferir sos serveys à sos coneguts y amichs y al públich.

Horas de despaig: de 10 à 11 y de 6 à 8.

SECCIÓ DOCTRINAL

ELECCIONS

Las de diputats à Corts; las de mes transcendencia pera l' Estat espanyol, puig que las personas que prenguin assiento en lo Congrès son las cridades à aprobar los presupuestos del Estat, à dictar las lleys perque's regeix, y à autorisar los emprestits y gastos que las guerres colonials han motivat y motivan, com també las questions ab los Estats Units, s'avehinan, ja que lo vinent diumenge es lo designat pera la lluyta.

Circunscrivintnos à la nostra Circumscripció, dirém que son vuyt los candidats que aspiran à la distinció honrosa de representarnos en las Corts; casi tots ells fills d' aquesta provincia y per lo tant es de creure que d' obtenir la victoria, se desvetllarian en primer lloch pel benestar dels pobles à qui representin.

Nosaltres, los catalanistas, hem oregut que encara no havia arribat la hora de disputar un d' aquets honorosos llochs, ni al Goberu ni à las oposicions, y d' aquí que en la lluyta del vinent diumenge no hi prenguem aquella part directa é interessada à que nostra llarga historia y la fé ab que professém las idees que ab coratge y dignitat sostenim, lo mateix en la Diputació provincial en lo Municipi que en la premsa, nos donadret.

Mes lo no presentar candidat propi no vol dir que nos considerém deslligats de treballar y apoyar à determinats candidats en las eleccions del diumenge, puig si nos hem considerat honorats barreiant en altres eleccions los noms de nostres bons amichs, ab los designats per altres partits locals, coalició honrosa que

hem sostingut com à únich ff moralisador pera la administració local y per procurar lo benestar y engrandiment d' aquesta ciutat, nostra més ben estimada patria, avuy que'l partit fusionista nos reclama l' apoyo no hem d' esgatiar, convensuts de que tant lo candidat local D. Pere N. Gay Sardá, com lo senyor D. Joan Cañellas y Tomás, son company de candidatura, son personalitats que s' mereixen l' apoyo de tots los catalans y dels electors, y que no defraudaran las esperansas que en ells se concebixen.

Dun Pere Nolasch Gay y Sardá, es de nostres lectors prou conegut pera que nos entrelí, quem en publicar tota los mérits que en sa persona concorren. Patria excelent, ha donat provas d' estimar à la ciutat que'l vegé nàixer, la nostra; à sas activas gestions y à la seva diligencia s' degué que s' instalés aquí una Audiencia de lo Criminal, avuy suprimida; y quan perillava l' eredit d' un de nostres establiments mercantils, lo Banc de Reus, éll ab sas bones relaciones ab las personas acaudalades de la localitat conseguí evitar lo descrédit que sobre nostra ciutat hauria caygut, fets aquets sense altres que s' en podrian citar, que no tan fàcilment los olvida la bona memoria dels reusenchs.

Don Joan Cañellas y Tomás, es igualment garantia pera ls electors de que en las Corts se preocuparà de tot allò que més afecta à la agricultura. Sas campanyes, desobediènt, (podriam dir rebelantse) las ordres del Goberu, contra las patents d' alcohols y contra'l famos impost dels 5 céntims per litre de ví, clarament nos presentan lo caràcter distintiu de sa personalitat; geiós y actiu en totas las questions d' interès que afectan à la provincia, lo mateix en lo Parlament que en las visites particulars als Ministres, no's cansa ni ho deix de la mà fins à conseguir la resolució que creu es profitosa pera 'is que li han confiat l' honor de representarlos.

Per aixó nosaltres, sense intentar esgatiar cap dels mérits que pogem tenir los altres candidats, enteném un deber d' agraïment l' exposar clarament lo criteri y conducta que pensém seguir en aquestas vinentes eleccions, confiant que tota los nostres bons companys de causa, aplaudiran l' acort, y coinciderán en lo mateix criteri.

Per Catalunya!

Després de sigles de lluytar per sa llibertat atacada constantment per lo poble que à Espanya predomina y que es enemich de la llibertat per naturalesa, Catalunya dormia abatuda. Los cents dels poetas la desvetllaren; los historiayres li recordaren sas gestas gloriosas; los aymadors de la ciencia cercaren afanyosos sas tradicions y estudiaren sas lleys y tot lo que es manifestació de la seva ànima, y li feren entrevaure un millor pervindre; aprengueren sos artistes en sos monuments

y s' inspiraren en los mateixos sentiments nobilissims; las cansons de la terra portaren per l' ayre sa armonia, y tots los catalans honorats vegeren ab goig que s' acostava'l dia de redempció per la seva patria.

Catalunya se sent viure, Catalunya se sent forte, y recordant son passat de gloria y ab los nills fits al pervindre de llibertat que l' espera, voltada de cors enamorats y de soldats fidels que van disposats à darho tot per ella, prenent com simbol de pau lo brot d' olivera, vol donar lo primer pas per lo camí de la reconquesta...

Sos enemichs de sempre, aquells que explotant la viueja, los homes, poruchs y ls d' ànima mesquina, tots los contraris de la llibertat verdadera, al sentir que s' acosta magestnosa, s' remouhen y s' agitan y, aixecantse furiosos, corren al camí per deturarla... Ay de tots que'l poble que avansa per sa llibertat no's detura, y si troba en la via obstacles los abat y ls aterra!

Avant donchs, fi ls del Penadés! Avant, catalans del districte de Vilafrancs! Perque no votéu à n' Joan J Permanyer, perque no votéu al catalanista in signe, al home realment amant de la llibertat, al home digne de parlar en nom de la terra, al qui may s' ha doblegat à las exigencias de la baixa política; republicans de certa mena vos diuhen que es carlí, ls carlíes vos diuhen que es republicà, ls que sostenen la corrupció que ns deshora tractan de confondreus y d' apartarvos de la lluyta, y alguns que a planyen com à dones y volen combatre la imoralitat y l' desgavell regnant en tots los ordres, callan avuy fent indigna conxorxa ab los enemichs declarats de Catalunya.

Ni som carlíes, ni estém à las ordres de len Pi y Margall; ni som republicans, ni som monàrquichs; ni som reaccionaris ni anti-clericals... Cadascú es lo que vol entre nosaltres, més tota estimém sobre tot lo del men à Catalunya y volém la seva llibertat, com volém la de totas las antigas nacionalitats d' Espanya y la de tots los pobles.

Be ho lenim dit en llibres, assambleas y discursos, y resumit en lo «Compendi de la Doctrina Catalánista» aprobada per la Junta Permanent de la «Unió».

Creym que es lo deber polítich més fonamental estimar à la Patria y que la única patria dels catalans es Catalunya à la que estimém sobre tot lo de la terra; y creym que no de cap fonament la distinció entre «patria petita» y «patria gran» perque'l home te una sola patria com te un sol pare y una sola familia; y lo que es generalment s' anomena «patria gran» no es sino l' Estat compost de varias agrupacions socials que tenen la condició de veritables patrias; creym que Espanya no es més que l' Estat ó agrupació política à que ls catalans pertanyen; mirém à Catalunya com la llarga cadena de generacions unidas per la llengua y la tradició catalanas; creym en l' esperit de la patria que es manifesta en sa llengua, en son dret, en la ciencia, en la esfera relligiosa, en las totes: en los nostres caràcter, aptituds y aspiracions; considerém que desnaturalizan lo caràcter nacional de Catalunya l' esperit de rutina, l' utilitarisme desentrenat, l' individualisme y el flamerquisme; creym que aqueixos vicis han estat brevingut per la degeneració del nostre caràcter, efecte, en gran part al menos, de trobarse la nostra patria desde fa alguns sigles, en una atmósfera contraria à sa manera de ser, produhida per un element enemich de Catalunya que es, tal com está constituhit, l' Estat espanyol.

Sabám que per constituhir l' Estat Espanyol tingué lloch l' enmatzinament de Carlos de Viena, la deshonra d' Enrich IV de Castella y de sa esposa, la

infous expoliació de sa filla Joana, la falsificació d'una butlla pontificia que serví de fonament á la conquesta de Navarra;... sabém que l'Estat Espanyol se forma per la unió de las Coronas d'Aragó y de Castella, que Castella era pobre y reguava en ella la anarquia y la corrupció més espantosa mentres la Confederació Catalana-aragonesa continuava essent la primera potencia del Mediterrani, per son comers, son poder naval y sa diplomacia; sabém que la Confederació comprenia lo doble de territori que l'Realm de Castella, y que provenia per tant de la grandesa d'ella, la grandesa de la Espanya d'aquells temps.

Hem aprés que, malgrat la superioritat de la Confederació Catalana-aragonesa, Castella governa desde llavors l'Estat Espanyol; que en tras sigles de monarchia absoluta no hi hagué cap ministre català, que durant la época parlamentaria n'hi hagué poch y en periodos curtíssims, que la gran massa d'empleats es castellans; hem aprés que las diputacions y ajuntaments catalans actúan segons las lleys y costums no catalans, seguint l'esperit de la política castellana dirigida per los caps de colla de Madrid; hem vist que se 'ns ha imposat tot lo castellà per part dels governs; que las institucions y costums polítics, los complicats engranatges administratius y sas corruptelas, las lleys de tota mena naixen de la tradició castellana ó be son dutes de França y vestidas al estil de Castella; que ab lo nom d'«espanyola» han imposat la llengua castellana á tots los pobles d'Espanya, han batejat d'espanyolas las sevas costums, y han fet encarnació del tipo que 'n diuen *nacional*, al *torero* y á la *manolá*.

PERE MONTANYOLA.

(Continuara).

ARTS Y LLETRAS

«Album Salón»

Lo centre editorial artístich de D. Miquel Seguí de Barcelona publica mensualment una revista d'art ab lo títol que encabessa aquestes ratllas, que es una prova més del avens que en l'art tipogràfic s'ha realitzat en nostra patria, puig pocas ilustracions del extranger guanyan al «Album Salón» en gust y perfecció en los treballs que publica.

En lo número corresponent á la setmana passada tan notable publicació tributa un recort de gratitut á nostre país lo malaguanyat pintor en Joseph Llovera, quinas obras pictóricas s'havían obert pas en los grans mercats de París y Londres y la seva firma s'ha cotisava á bona preus entre 'ls aymants del art del immortal Fortany, també país nostre.

Honra la bona memoria d'en Llovera l'«Album Salón», reproduhint, ja en la portada de son darrer número un cuadro representant á tres ayrosas y graciosas manolas que pintava l'autor de má mestre, y en son text s'enorgulleix publicant á colors los cuadros «Virtuosas» (acuarela), «José Llovera en su taller», «La comedia Maravillas», «Baile flamenco», «La Brisca», «Baile en un patio» (aquets dos á colors), «El Prado de Madrid en el dia del juicio final», «Alegoría de Goya», «Chula», «Aristócrata», «Los dos modelos», «A Filis.—Soneto» y «En el balcón», tirada aquesta última á diferents colors, obras d'art de las que Lo SOMATENT ha tingut ocasió d'alabar en la forma que la seva importancia mereixia, tant per son delicat dibuix com per lo ben distribuït dels colors y las llums, y per lo tant basta sola la seva enumeració.

L'«Album Salón» presenta aquets hermosos treballs que per sí sols revelan la felis y privilegiada inspiració de son malaguanyat autor, á sos lectors, per medi d'un d'un llarch article biogràfic de nostre país insert á la primera plana, fent constar en un curt *intreito*, que no 'ls cega ni 'l provincialisme ni la amistat; esmortuït part del dolor que 'ls causá la seva inesperada perduda, diu, parlarém d'él y de sas obras sense apassionaments, conforme á nostre lleal saber y judici y á continuació narra la vida d'en Llovera ab tots sos detalls y li tributa merescuts elogis per la fidelitat en que sabia traslladar á la tela las sevas concepcions.

Nosaltres no podém per menos que aplaudir lo procedir de la casa Seguí de Barcelona en dedicar lo número de la ilustrada revista que dona á la estampa á la memoria d'un dels beneméritos fills ab que s'ha honrat nostra benvolguda patria, y tingui ella la seguretat que honrant als artistes que per sos propis mérits han passat á la eternitat s'honorará á sí mateixa.

Lo pintor Tapiró

La universal fama d'acuarelista que ab justicia disfruta nostre distingit amic y país, sos llorers may interromputs obtinguts en quantas exposicions ha con-

corregut ab sos difoils y delicats treballs, y la mateixa fama que en la ciutat de Tànger, sa actual residencia, disfruta, ha despertat una vegada més l'interés de la premsa d'aquella localitat en visitar lo seu taller, precisament en aquesta época en que s'prepara pera fer sa excursió estiuhenca á Londres, quedant admirada de la bellesa dels cuadros y de la veritat de sos colors y ab ella las autoritats locals y 'ls consuls estrangers que s'enteraren de que en los tallers del pintor reusench s'hi trobaven exposats varis dels cuadros que destina al mercat de Londres.

Del efecte que aquesta petita exposició causá als visitants n'es un bon reflexe l'article «Una visita al taller del senyor Tapiró», que publica l'periódich redactat en inglés «Al Moghreb», «Al-Aksá», «Tangier» «Chronicle and Morocco Gazette», y que á continuació tenim lo gust de traduir:

«Lo distingit artista senyor Tapiró que tan enveja-ble renom ha conquistat trasladant á la tela ab mélica peleta las escenas més pintorescas de la vida marroquí, se disposa á sortir pera fer sa periódica visita á la gran ciutat del Tàmesis. Al parlar de Tapiró aquí á Tànger hi há que repetir una vegada més lo coro d'alabansas que li han dirigit tots los aymants del art. Es lo gran cultivador de la acuarela, aquesta complexa forma del art tan plena de dificultats y qual domini ha arribat á conquistar. Dels sis cuadros que hem admirat en son taller dos obtinguren medalla d'or en la exposició de Chicago, y molt difícil nos seria dir quin d'ells es millor.

Hi ha allí, ademés, una «Dona marroquí» en traje nupcial, de brillant colorit; un «Moro rich», de perfecta factura; los «Bandidos de Soos», los «Trovadors»; lo «Ball de la Guinawas» y una hermosa «Entrada al taller». Tals obras han cridat l'atenció de tots los ministres y consuls extrangers, de las autoritats locals y de gran número d'aymants del art que han visitat durant la setmana lo taller del artista catalá.

Desitjém y augurém l'èxit més complet al conspícuo artista en sa excursió estiuhenca y anhelém son felis retorn á Tànger, pera que pugui continuar la no interrompuda série de sos triomfs en sa llarga carrera artística.»

CRÓNICA

Si s'neuneixen sufficient número de senyors regidors avuy á dos quarts de vuyt del vespre celebrará sessió de primera convocatoria l'Excm. Ajuntament.

Fa algun temps que al portal de Tarragona ó sia el arch monumental que recorda un fet memorable per nostra ciutat, hi ha enderrocats los montants de pedra de la part nord de dita porta; desde 'l secol fins á la arrencada del arch.

Lo referit desperfecte l'ocasioná un carro carregat de bocays buyts colocats fora del carro, costum que si be nostre malhaurat l'xart la celebra com á cosa típica en un de sos poètics escrits, ha causat y causa molts mals com ha causat lo que en aquest moment lamentém.

Com ditas pedras están caygudas al mateix costat, del portal y exposadas á ser malmesas fins á sa destrucció total, seria molt convenient que nostre Municipi, que sens dupte li encumbeix la conservació de dit monument aixecat en commemoració del 11 de Juny de 1843, procurés fer colocar de nou ditas pedras en son degut siti, ab la seguretat de que li agrahirian molts personas.

A un quart de deu del matí d'ahir varem rebre lo següent telegrama depositat á la estació de telegrafos de Barcelona á la una de la matinada del mateix dia, es dir que há trigat vuyt horas pera venir d'aquella capital á aquesta ciutat ó sigan cinch mes de las que no triga 'l correu.

Barcelona 22.—A la una del matí.

Acaba de representarse en lo Teatre Principal lo drama dels senyors Quer y Sanromá «Vents d'oratge».

Lo públich l'ha acullit ab bastanta benevolencia, segurament perque desconeix la importancia del drama. Los autors han sigut cridats varis vegadas en escena.

Los actors encarregats de la execució de la obra se veyan que no estavan prou possehits de sos respectius papers, y per aixó no se 'ls feu presentar al palco escénich.

Lo teatre estava ple de gom á gom per escullida y selecta concurrència.—Lo Corresponsal.

Posém aquest telegrama en la secció de crónica perque considerém ha passat la seva oportunitat pera publicarlo al lloch corresponent.

Y doném las gracias al ram de telegrafos per lo bé que 's porta.

Al estrenarse á Madrid lo drama de 'n Guimerá «El Padre Juánico», lo telegrama que nos fou enviat arribá ab igual retrás que lo de que nos ocupém.

Durará molt aquest desgavell y se nos perjudicará sempre?

Cridém seriament l'atenció del digne jefe de telegrafos de aquesta ciutat nostre distingit y particular amic D. Carles Casala, pera que averigüi de qui es la culpa y procuri posarhi esmena, segurs de que la falta no será en aquesta ciutat.

[Convé que no dormin aquesta classe d'empleats]

Nostre apreciat colega lo «Diario del Comercio» de la vehina ciutat, en son número d'ahir assegura que 'l vinent divendres debutará á Tarragona la companyia del Sr. Giovannini.

Al apreciable colega l'han informat melament, donchs dita companyia no acaba sos compromisos ab nostre públich fins á la nit de la vinent festivitá, y segons nostres informes encara donará tres funcions més: una 'l dissapte y dos lo vinent diumenge.

Copíem de La Renaixensa de Barcelona:

«La proclamació de candidats y la designació d'interventors de que donarem compte en la edició d'ahir fou una verdadera victoria pel catalanisme. Lluytant contra tots los partits caciquistas que 's coaligan contra nosaltres, varem obtenir que fossin intervingudes las mesas electorals per un bon número d'interventors catalanistas que confiém sebrán vetllar per la legalitat de la elecció y posar á ratlla als que vulguin deshonrar una volta més lo sufragi. Totas las personas que assistiren ans d'ahir á la Junta Provincial del Cens, fins aquellas que major malavolencia nos han dut sempre, parlavan allí admirantse de nostra actitud entusiasta y de llavis del mateix President de la Diputació D. Andreu de Sard sentírem elogiar la correcció ab que s'havían portat los catalanistas en aquella Junta y 'l cuydado y 'l coneixement de las intimitats de la ley que havían demostrat al presentar los diferents documents que devían justificar nostres drets.»

Dissapte passat, festivitá de Sant Joseph, se celebrá á la concorreguda societat «Círculo Republicano Histórico» la vetllada dedicada al immortal músich-poeta J. A. Clavé.

En dita vetllada prengué part activa, la Horejada secció coral «Eco Republicano» cantant la inspirada pastorella «La nina dels ulls blaus» y la gran cantata «Gloria á España».

Se llegiren varias poesias, algunas alusivas al acte; la Srta. Mercé Crusat, y 'ls senyors Viscarro, Martorell, Tomás, Masden, Ciré, Gebellí, Layoleberry, Rovira y Pamies, aquest últim llegí la inspirada poesia de J. Martí Folguera «Quan serás gran», essent tots justament aplaudits.

La part musical fou desempenyada per los senyors Borrás y Salas que cantaren unas coplas humorísticas y la sinfonía «Poeta y Aldeano» ab acompanyament dels senyors Pujol y Camprubí, respectivament, lo que valgueren los honors de repetició.

Lo saló estava profusament adornat, veyentse per las parets del mateix los noms de totas las pessas que han alcansat premi per la mentada secció «Eco Republicano».

Felicitem al president de la Comissió de festas don Emili Pamies pel bon gust que te al adornar aquells espayosos salons.

Per donar fi á tan amena vetllada, lo secretari de la Comissió de festas, lo jove Enrich Rovira doná per acabat l'acte, ab un inspirat discurs propi de las qualitats que él posseix en ditas festas, lo que fou sumament aplaudit per tota la distingida concurrència que omplia aquells salons.

Doném las gracias á la Comissió de festas de dita Societat per l'atenció que te ab nosaltres al invitarnos á totas eixas festas que resultan tant instructivas com amenas.

En la Administració de Consums d'aquesta ciutat, se recaudaren per diferents especies, en lo dia d'ahir, la cantitat de 203'01 pessetes.

Firmat per D. J. Lluí Rissech havém vist en lo darrer número del «Nuevo Régimen» un hermosissim article defensat ab tot calor y ab rahons sólidas per demés la candidatura de D. Joan Permanyer per lo districte electoral de Vilafranca.

Al ocuparse de la personalitat de nostre amic, fa ressaltar las altas qualitats que 'l distingeixen com á pensador y com á home de carácter, reconeixent que

ses idees, lluny de ser onacròniques y revellides, son frescos y moderns, aixís en lo que atany a la organització del Estat com en combatre 'ls deixos que 'l jacobinisme va encostar en lo cervell dels que darrera una ignoelat mentida flagellan de mala manera a las classes pobres, que son los que han tingut de dur tot lo pes de las guerras que avuy sosté la nació. Fa constatar també que 'l catalanisme viu en constant progrés y que obra son esperit a las evolucions que 'l temps va madurant cada dia.

Lo ben pensat article del senyor Lluhi acaba ab aquestas paraules:

«No vol aixó dir que catalanistas y federals de guém confondres més endavant. No vull fer calendari y m' atinch a la realitat d'avuy. Lo catalanisme y 'l federalisme son a Catalunya dos caudalosos rius que assahonan lo terrer social. Avuy cada hu viu de las sevas forsas y no s' confonen. Barrejarán sas aygues algún dia? Potser sí, potser no. La evolució humana es molt complexa y s' determina més per afinitats que per identificacions. Mentres los dos rius donguin sahó al terrer, qué hi fa que portin noms diferents y que tinga cada hu la seva mare?»

Cronica teatral

«El Puritani» fou la obra representada ahir a la nit en lo Teatro Fortuny, ab regular concurrencia, obtinguent en conjunt mes bona execució de la que podíam esperar les qui, com nosaltres estém en lo quid de la manera y condicions ab que l' actual companyia posa en escena las obras, desitjosa de variar cada dia 'ls cartells.

Pero per parts obtingué una felís execució l' hermos concertant del segon acte, lo bélich «duo» del tercer «Suoni la tremba intrépida», de barítono y baix, que cantaren ab valentia los Srs. Carbonell y Visconti, emetent aquest lo fá natural y l' «ària» de tiple que cantà la Srta. Saroglia, brodantla ab arpegis y notas sflautadas. També la Srta. Saroglia s' lluhí molt en lo «duo» de tiple y tenor del darrer acte, sobre qui pesá tot lo treball, donchs lo tenor que ja en la americana del concertant se precipitá a entrar, tots los cantábils los feu anar malament y en l' «ària» del quart acte nos havia deixat a las foscas, en lo «duo» ab la tiple, preferí traspuantar a regalarnos d' aquellas aus de corral.

Lo mestre Sr. Gonzaga molt bé en tota l' obra y posant sempre gran cuydado en donar las entradas a la orquesta, parts y coros. Pera tots hi hagué merescuts aplausos menos per lo tenor.

Ab la funció d' avuy s' anuncia 'l benefici del aplaudit artista Sr. Grossi, tenor cómic de la companyia.

Lo programa es molt variat y ben escullit y podém augurar que 'l beneficiat farà riure fins a las butzacas.

Grossi s' recomana tot sol: no necessita dels elogis de ningú y 'l públich que també ho comprén aixís, de segur que voldrà demostrarli sas simpatías.

Una carta particular (1)

Madrid 19 de Mars 1898.

Amich Colom: Aprofitant la ocasió de trobarme en aquesta capital, vaig anar ahir nit, junt ab altres amichs viatjants, tots catalans, a veure l' estreno de «El Padre Juanico» última producció de Guimerá, la que alcanzá l' éxit més gran y expontani que jo he presenciat, havent tingut la satisfacció d' aclamar y felicitar al autor, junt ab los demás amichs, en catalá, puig no vejerem allí únicament lo triomf de Guimerá, sino que 'ns semblava assistir a la reivindicació de Catalunya, al veurer aplaudir a tots los personatjes de la obra, vestint tots ells, a escepció del protagonista, que es un sacerdot, lo clássich traje catalá. Podém, donchs, dir que la barretina ha triomfat en ple Madrid.

Hortenci Güell, a qui vaig veure també al teatre me va manifestar que pensava escriure algo, referent a dita obra pera Lo SOMATENT.

Y ab aquesta te confirmo 'l telégrama que al sortir del teatre vaig enviar anunciant l' éxit de la obra.

Ton affcm. amich,

A. C. y C.

(1) Doném publicació a aquesta carta dirigida a nostre Director, res mes que pera que constin las impresions que son autor y sos companys reberen en lo «Teatro Español» de Madrid, durant la representació de «Mossen Janot», y pera acabar d' afermar los judicis falaguers ab que la premsa madrilenya jutjá la última producció del genial dramaturch don Angel Guimerá.—N. de la D.

SECCIO OFICIAL

Registre civil

dels dias 21 de Mars de 1898

Naiements

Joseph Borrás Nolla, de Eduart y Lluise.—María Sentis Ros, de Ramon y Raimonda.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Marián Gras Casanovas, 24 anys, S. Pere Alt, 66.—Antoni Vallvé Olena, 78 anys, Hospital Civil.—Dolors Deutú Roca, 30 anys, Camí de la Selva, 5.—Adela Bieto Blay, 28 anys, Camí de Salou, 59.—Antonia Prats Roca, 58 anys, S. Pere Alt, 9.—Manel Ferran Anguera, 75 anys, Raseta de Solas, 33.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Victoriá.
Sant de demá.—Sant Agapito.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	62'30	Filipinas	
Exterior	76'40	Aduanas	93'05
Amortizable	73'75	Cubas 1886	90'00
Fransas	18'40	Cubas 1890	75'00
Norts	22'50	Obs. 6 0/0 Fransa	70'37
Exterior París	55'31	Obs. 3 0/0	37'75

GIROS

París 38'65 Londres 35'07
Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

BOLSI DE REUS

Cotizacions realitzadas en lo dia d' ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	62'27	Cubas del 86	90'
Exterior	76'49	Cubas del 90	75'
Colonial	37'62	Aduanas	93'50
Norts	22'45	Oblig. 5 p 0/0 Almansa	78'75
Fransas	18'45	Id. 3 p 0/0 Fransa	37'75
Filipinas	93'25		

PARÍS

Exterior 55'25 Norts

GIROS

París 38'65 Londres 34'07

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Llauredó Prats, don Joan Vallés Vallduví y D. Francisco Prius Demestre.

Londres a 90 dias fetxa.	diner
» a 8 » vista.	»
París a 40 »	operacions
Marsella a 30 »	»

VALORS LOCALS	DINER PAPER.	OPER.
ACCIONS	010	010
Gas Reusense.		800
Industrial Harinera.	475	500
Banch de Reus.	495	0
Manufacturera de Algodon.	95	
C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.	150	
Societat Hidrofórica		

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 20

De Málaga y esc. en 4 dias v. «Martos», de 1.046 ts. ab carga general, consignat a D. Antoni Mas.
De Certe en 22 dias v. «Comercio», de 321 ts., ab bocoyos buyts, consignat als Srs. Casaseca y Terré.
De Newcastle en 10 dias v. inglés «Whinfield», de 904 ts., ab carbó, consignat als Srs. Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary.

Despatzadas

Cap.

Entradas del dia 21

Cap.

Despatzadas

Pera Génova y esc. v. «Martos», ab carga general.
Pera Certe y esc. v. «Comercio», ab carga general.

ANUNCIS PARTICULARS

Errors que deuen desvaneixers.

Cap remey, ja sia untura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totas las celebritats mélicas, aixís nacionals com extranjeras, están contestes, y ma llarga práctica m' ho ha demostrat, que la curació de las hernias pertenece única y exclusivament al art mecánich, acompanyat dels coneixements anatómichs suficientes.

No deu confiarse en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs a aquestos se deu la major part de las defuncions que ocurreixen per hernias estranguladas, en raho a ser insuficients pera contenir las hernias.

Molts son los que venen braguers; molt pochos los que saben colocalos; raríssims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar a vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seguretad vos dirá que pera la curació de vostres petits, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo braguere de cautchouc ab ressort, testimoni antho aixís lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplátics pera evitar lo carregament d' espatllas.

Faixas hipogástricas pera corretgir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurjá especialista en lo tractament de las hernias ab l' archs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clauselles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja»
REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

Diversions públicas

TEATRO FORTUNY

Gran Companyia italiana
d' ópera y opereta

D. EMILI GIOVANNINI

Funció pera avuy.—8.º d' abono de la 3.ª série.—Benefici del aplaudit tenor cómic D. Enrico Grossi.—Primer: Segon acte de la opereta «Cin-ko-ka».—Segon: La sarsuela en un acte «La Leyenda del Monge».—Tercer: «Italia, Francia y España» (monólech).—Quart: «El Duo de los Paraguas».—Quint: Tercer acte de la opereta «El Babbeo e l' Intrigante».

Entrada a localitat 3 rals.—Id. al paradís 2.

TELEGRAMAS

Madrid 22:

A la Habana s' espera ab ansietad noticias de las operacions empresas per lo general Pando en lo departament del Camaguey.

Lo general Bernal continúa la persecució de las forsas manadas per Calixto Garcia.

Tampoch hi ha detalls d' aquestes operacions.

Sense noticias oficials de la guerra.
—A bordo del «Alfonso XIII» regressan a la Península lo capitá Muruzabal y 'l tinent Heras, que ab tanta valentia lluytaren en la acció de Guamo.

En lo mateix vapor han embarcat varis soldats ferits y malalts.

—Lo ministre plenipotenciari d' Espanya a Washington Sr. Polo de Bernabé ha presentat a mister Mac-Kinley als delegats que tenen l' encàrrech de negociar un tractat de comers entre Espanya, Cuba y 'ls Estats Units.

—Un cablegrama de Cayo-Hueso dona compte d' haver desembarcat en aquell port, procedent de la Habana, un ajudant del president de la comissió informadors del «Maine».

Se creu que dit oficial es portador d' alguns documents relacionats ab l' expedient instruhit per la comissió técnica.

—Lo ministre de la Guerra ha rebut un cablegrama de Cuba en lo que dona compte lo general Blanco de que ha ordenat que set columnas persequeixin a las forsas de Máximo Gomez.

—Ha estat en Pelau aquesta tarde pera complimentar a la Reina lo tinent de marina senyor Cuervo, recentment nomenat gobernador de Bulacaa (Filipinas).

—Lo ministre de la Guerra ha rebut un cablegrama del general Primo de Rivera en lo que s' dona compte de las operacions portadas a cap per lo general Moner pera restablir l' ordre en distints punts shont alguns fanátichs s' havian amotinat, arrastrant darrera seu a molts indígenas.

Imp. de G. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

SERVEY DE TRENS

(SORTIDAS)

De Reus a Barcelona:
 5:04 m., correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8:56 m., exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Villanova).
 12:41 t., mercaderias, segona y tercera.
 1:57 t., correo (per Villanova).
De Barcelona a Reus
 5:25 m. (per Vilafranca) en ferrocarril.
 9:46 m. (per Villanova).
 15:58 t. per id. en ferrocarril.
 7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).
De Reus a Mora
 9:33 m. — 1:04 t. — 3:40 t. — 7:19 y 9:57 nit.
De Mora a Reus
 4:21 m. — 8:00 m. — 12:05 t. — 6:04 t. — 7:36 n.
De Reus a Tarragona
 5:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.
De Tarragona a Reus
 7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 m.

De Reus a Lleida
 8:10 m. — 5:23 t.
De Lleida a Reus
 5:50 m. — 3:50 t.
De Reus a Vimbodí
 1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª.
De Vimbodí a Reus
 9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.
De Tarragona a Valencia
 9:30 m. y 11:30 n.
De Valencia a Tarragona
 11 m. y 6:30 t.

De Barcelona (per Tarragona) 8:30 m.
De id. directo 9:30 m.
De id. ab la correspondencia extranjera 7:30 t.
 (per Picamoixons y descendencia de Lleida)
De Madrid y Zaragoza 7:30 t.
De Lleida y Huesca 7:30 t.
 NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona los 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corriente any. Los de Cuba surten de aquesta Administració los 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.
 Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que condueixen tropes de refors a Cuba, portant també correo.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d'arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS
 De Tarragona, 8:30 m.

SORTIDAS
 Pera Barcelona a las 5:00 m.
 Pera id. a las 2:00 t.
 Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
 Pera id. id. (per idem) a las 2:00 t.
 Pera Tarragona, directe a las 7:00 n.
 Pera Lleida, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarragona y las líneas a las 8:00 m.
 Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura a las 4:00 t.
 Los pueblos servits per peatons a las 9:00 m

NOTA.—A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucía y Extremadura, que se deposita en los busson després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Biblioteca Regionalista

- Libreria Regional, carrer de Jesús, 31
- SECCIÓ CATALANA**
- «Lo Catalanisme», per Valentí Almirall, 10 rals.
  - «Quadros», per Emili Vilanova, 2
  - «La Dida», per Joseph Feliu Codina, 2
  - «Cartas Andorranas», per Joseph Aladerna, 2
  - «Costums típicos», per id., 2
  - «Alcover», monografia, per id., 2
  - «Poetas», per Manel Mariné i lo, 2
  - «Oda a Barcelona», per Jascint Verdager, 4
  - «Lo Pl de las tres brancas», per id., 4
  - «L. Aglenya», per Ramon Masferrer, 4
  - «Croquis Pirenencs», per J. Massó Torrens, 4
  - «La Fada», per id., 4
  - «Catalunya frilíngüe», per J. Casas Carbó, 4
  - «Aparat pel món», per Santiago Russinyol, 16
  - «Les Cròniques catalanes», per Gabriel Turell, 12
  - «Obres catalanes», per Joseph Ixart, 20
  - «Poetas», de Joan Maragall, 8
  - «Alades», per Emili Guanyabens, 8
  - «Fructidor», drama, per Ignaci Iglesias, 12
  - «Montalba», per Bosch de la Trinxeria, 12
  - «Quan jo era noya», per A. de Biquer, 02

- «Música vella», per E. Dorja y Bonaplata, 42
- «Figura y paisatge», per Narcís Oller, 42
- «Tascant per les Serres», per J. O'Pons y Mas-saven, 42
- «Especimens», per Enrich Ibsen, 8
- Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regional», a méytat de preu.
- «Cansons Catalanas», harmonisades per Enrich More-ra, han sortit:
- «Sant Ramon», 2 rals.
- «Planys», 2
- «El Maçoudia», per Brunet y Bellet, 4

SECCIÓ CASTELLANA

- «España tal cual es», per Valentí Almirall, 4 rals.
- «Patria y Región», per Salvador Golpa, 12
- «Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mañé y Flaquer.

SECCIÓ GALLEGA

- «Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.

Ademés están a la venda diferents obras de celebrats literats catalans, castellans y extrangers.

Caramelos Pectorals del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tos, Catarros, etc., netejn de mucositats l'aparato respiratori tan sols prenentne un al anarsen a dormir y altre a la matirada, composició inofensiva no conté medicament perillós.

DIPOSIT en Reus Farmacia de Serra Arrabal Santa Anna, 30.

Preu de la capsula 6 rals.

El metje Salas ha inventat un nou tipus de caramelos pectorals que curan la bronquitis, la tos, els catarros, etc., netejant el sistema respiratori sense fer servir cap medicament perillós. Aquests caramelos són molt agradables i poden prendre's a qualsevol hora del dia, fins i tot abans de dormir.

El metje Salas és un dels metjes més famosos del món, i els seus medicaments són molt apreciats per la seva eficàcia i la seva innocuïtat. Els caramelos pectorals són una gran ajuda per a les persones que pateixen de malalties respiratòries.

Moviment del port de Tarragona

ESPECIE	VALOR LOCAL	VALOR EXTERIOR
ACCIONES	010	010
INDUSTRIALES	300	300
FINANCIERAS	100	100
OTRAS	100	100
TOTAL	610	610

Una carta particular (I)

El programa es molt variat y ben escoltí y podrem agrair que l'administració de correos ha treballat per a millorar el servei.

El metje Salas ha inventat un nou tipus de caramelos pectorals que curan la bronquitis, la tos, els catarros, etc., netejant el sistema respiratori sense fer servir cap medicament perillós. Aquests caramelos són molt agradables i poden prendre's a qualsevol hora del dia, fins i tot abans de dormir.

El metje Salas és un dels metjes més famosos del món, i els seus medicaments són molt apreciats per la seva eficàcia i la seva innocuïtat. Els caramelos pectorals són una gran ajuda per a les persones que pateixen de malalties respiratòries.